Технологія створення комплексних компетентнісних завдань

К. пед. наук, доцент Барна О.В.

ФОРМУЛА НОВОЇ ШКОЛИ

Новий зміст освіти, заснований на формуванні компетентностей, необхідних для успішної самореалізації в суспільстві

ЗАПИТИ СУСПІЛЬСТВА

35% ключових компетентностей, необхідних на ринку праці у світі, найближчим часом зміняться – за експертними оцінками, які були озвучені на початку 2016 р. на World Economic Forum

У 2020 РОЦІ ДЛЯ УСПІШНОГО ПРАЦЕВЛАШТУВАННЯ БУДУТЬ ПОТРІБНІ ТАКІ НАВИЧКИ:

- уміння вирішувати складні завдання
- критичне мислення
- креативність
- управління людьми, навички координації та взаємодії
- емоційний інтелект
- судження і прийняття рішень (важливим буде не тільки якість, але і швидкість прийняття рішень)
- клієнтоорієнтовність, уміння вести перегово-вори
- когнітивна гнучкість

КОМПЕТЕНТНІСТЬ

набута у процесі навчання інтегрована здатність особистості, яка складається із знань, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці.

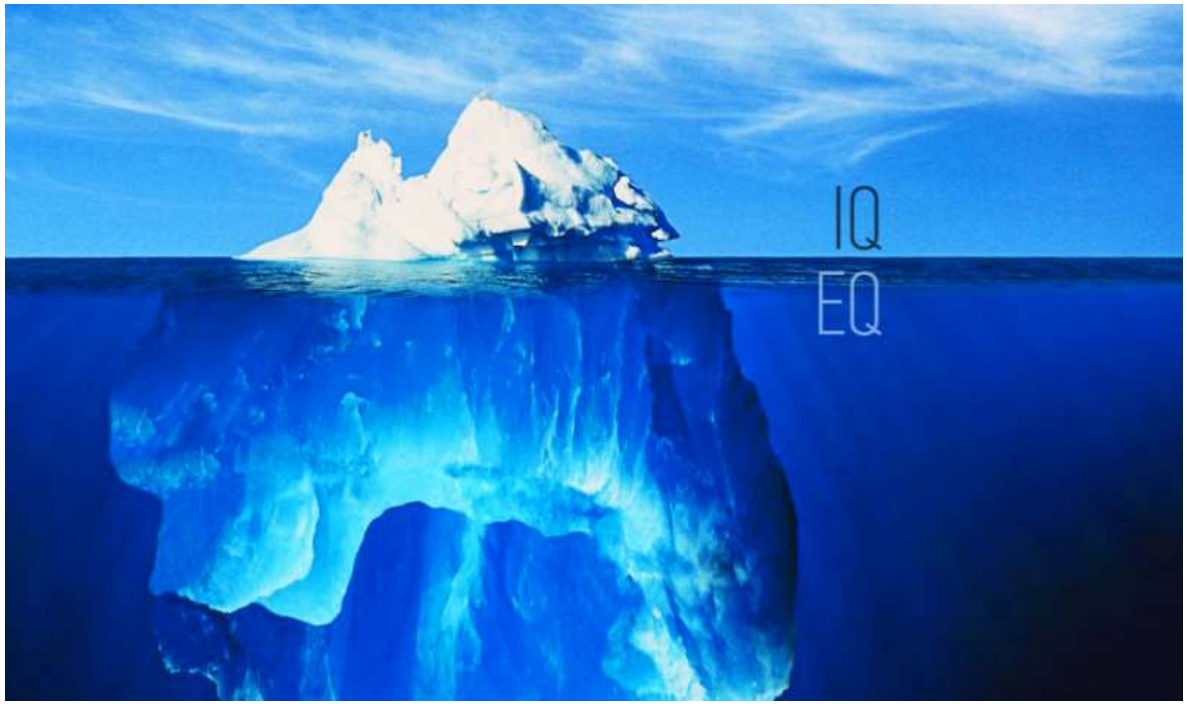

Компетентнісна освіта: маркери оцінювання?

Знання

Діяльність

Цінність

Компетентність

Тести

Практичні завдання

Анкетування, ситуації

?

?

?

КОМПЕТЕНТНІСТНІ ЗАДАЧІ

задачі, що не містять чітко визначеної моделі (у вигляді конкретних формул чи законів, які слід застосувати), прописаних вхідних даних і результатів.

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

/01 Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами.

/02 Спілкування іноземними мовами.

/03 Математична грамотність.

/04 Компетентності в природничих науках і технологіях.

/05 Інформаційно-цифрова компетентність.

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

/06 Уміння вчитися впродовж життя.

/07 Соціальні і громадянські компетентності.

/08 Підприємливість.

/09 Загальнокультурна грамотність.

/10 Екологічна грамотність і здорове життя.

«КАНВА» РОЗВИТКУ УЧНЯ

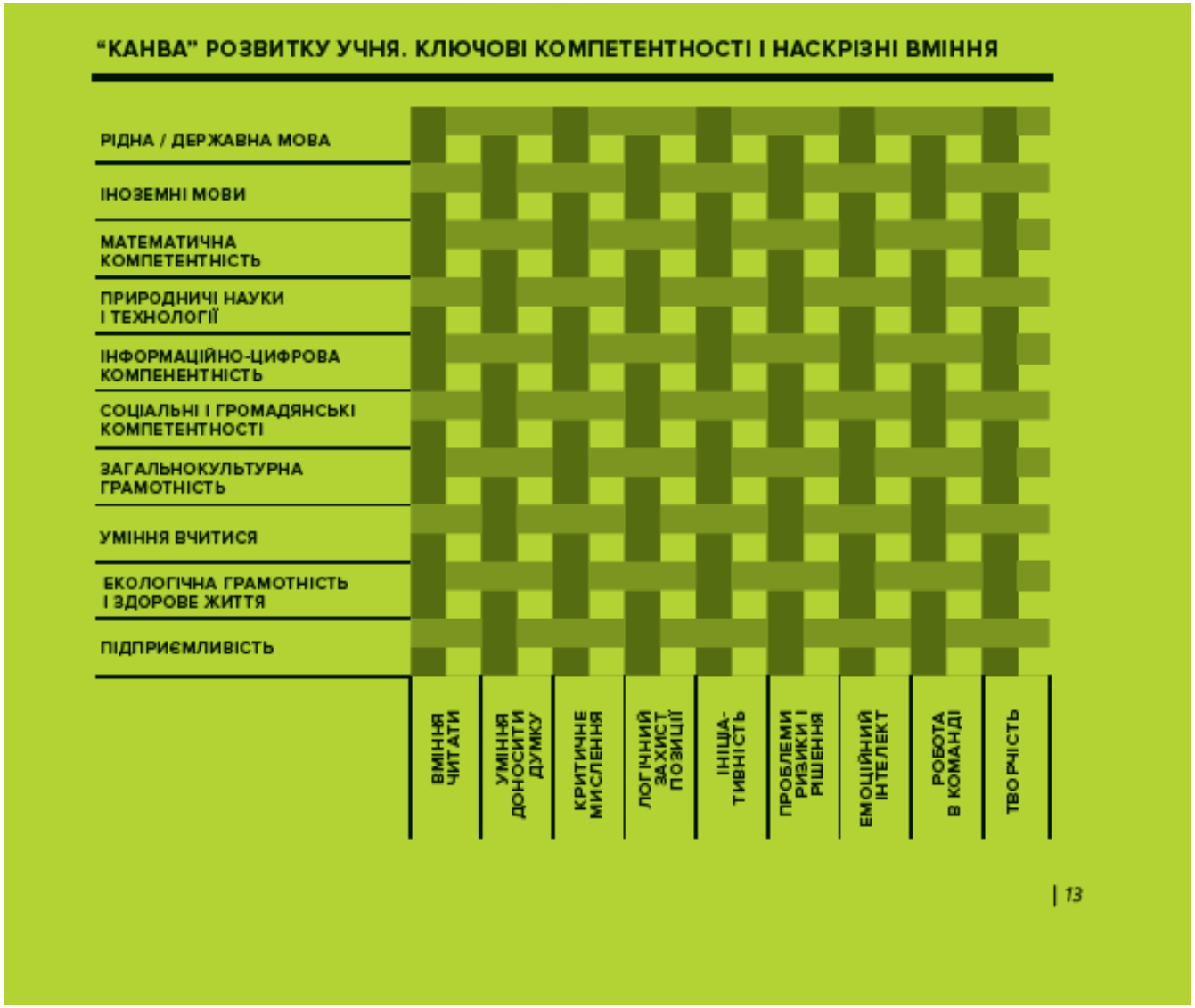

КОМПЕТЕНТНІСНА ЗАДАЧА

ЗАДАЧА. Під час підготовки до позакласного заходу «Сім чудес України» Ви дізнались про дендрологічний парк «Софіївка».
Ви хочете запропонувати здійснити по завершенні навчального року подорож класом до цього парку.

Для здійснення подорожі потрібно розрахувати її кошторис – визначити вартість проїзду, вхідних квитків та додаткових послуг, пропонованих для відвідувачів парку. Класний керівник запропонував для поїздки орендувати шкільний автобус. При цьому можна сплатити лише вартість пального з розрахунку: шкільний автобус «Богдан» на 100 км витрачає 19 л пального.

Для того, щоб дорога до парку була цікавішою класний керівник підготуйте повідомлення про парк: його історію, карту парку, фотографії та відео.

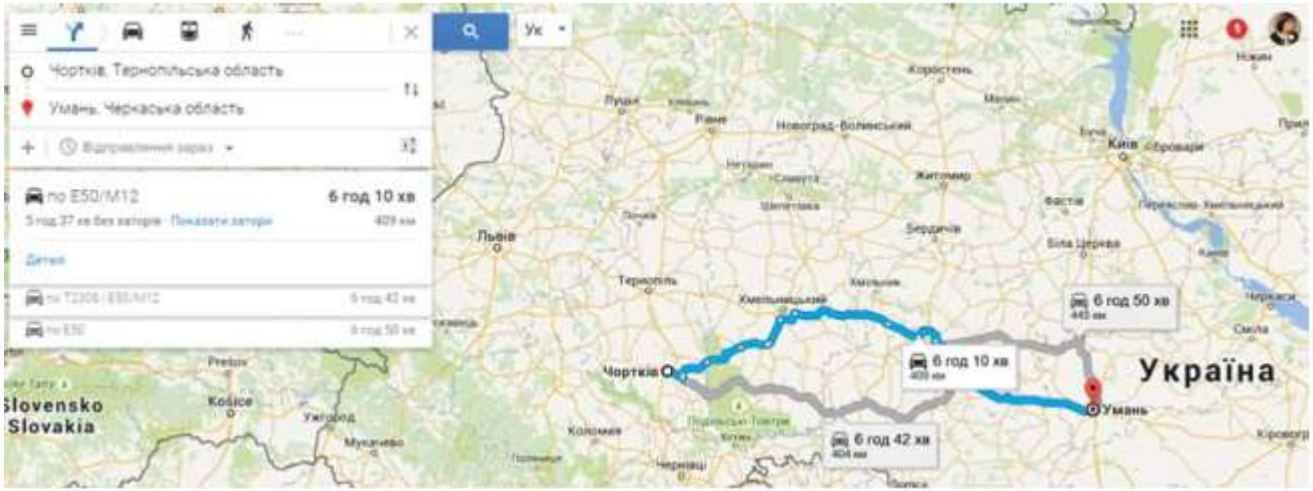

Практичне завдання 1

- Знайдіть 3 підтвердження, що запропонована задача є компетентнісною.
- Учні якого класу можуть її розв'язати?
- Які навчальні предмети поєднані у змісті задачі?
- Які компетентності розкриваються у процесі її розв'язування?
- Які підзадачі можна виокремити у комплексній задачі?
- Якими критеріями можна їх оцінити?

Практичне завдання 2. Розгляньте запропоновану задачу. Обговоріть у групі

- Чому задача є компетентнісною?
- Учні якого класу можуть її розв'язати?
- Які навчальні предмети поєднані у змісті задачі?
- Визначення яких компетентностей передбачає задача?
- Які підзадачі можна виокремити у комплексній задачі?

СИСТЕМА НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ Д. ТОЛІНГЕРОВОЇ

Мнемічне відтворення даних	• розпізнавання; • відтворення окремих фактів, чисел; • відтворення дефініцій, норм, правил; • відтворення великих текстових блоків, таблиць.
Прості розумові операції	• виявлення фактів; • аналіз і синтез; • порівняння та знаходження спільних і відмінних ознак; • абстрагування, конкретизація та узагальнення.
Складні розумові операції	• виклад (пояснення значення, обґрунтування); • доведення (аргументація); • перевірка (верифікація); • оцінювання.
Повідомлення даних	• розробка оглядів, конспектів, змісту; • складання звітів, доповідей; • самостійні письмові роботи; • проекти.
Творче мислення	• практичний виклад; • розв'язування проблемних завдань і ситуацій; • складання запитань і формулювання завдань та задач; • пошук на основі власних спостережень.

Використання компетентнісних задач для формування ключових та предметних компетентностей учнів

Способи складання компетентнісної задачі: «Зверху – вниз»

Способи складання компетентнісної задачі: «Знизу – вгору»

Комплексні компетентнісні завдання за методом доцільно дібраних задач

Підзадачі-ситуації

- Конкретизують основну задачу
- Надають учневі план розв’язування
- Спрямовують на розвиток готовності застосовувати набуті знання та уміння в новій ситуації, що близька до життєвого середовища

Складання компетентнісних завдань

- опис змісту проблемної ситуації з опорою на раніше засвоєні знання чи власний досвід
- формулювання вимог, що встановлюють початкові та граничні умови протікання навчальної діяльності;
- розробку критеріїв ефективності здійснення етапів виконання завдання та результуючого продукту діяльності учнів;
- розробку допомоги у формі запитання, завдання чи вправи, спрямованих на конкретизацію змісту описаної ситуації, уточнення сформульованих вимог, актуалізацію опорних знань і активізацію асоціативних та причинно-наслідкових зв’язків, необхідних для пошуку шляхів її вирішення;
- розробку настанов щодо якісного виконання певних завдань.

СТРАТЕГІЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНИХ ЗАДАЧ

Назва навички	Змістовне наповнення
Визначення (ідентифікація)	Уміння точно інтерпретувати запитання
	Уміння деталізувати запитання
	Знаходження в тексті задачі відомостей і даних, заданих у явному чи неявному вигляді
	Ідентифікація термінів, понять
Пошук	Вибір термінів пошуку з урахуванням рівня деталізації
	Відповідність результату пошуку інформаційного запиту (спосіб оцінювання)
	Формування стратегії пошуку
Інтеграція	Уміння порівнювати і зіставляти відомості з кількох джерел
	Уміння вилучати невідповідні та несуттєві відомості
	Уміння стисло і логічно викласти узагальнені дані
Оцінювання	Формулювання критеріїв для відбору даних відповідно до інформаційних потреб
	Вибір ресурсів відповідно до сформульованих чи запропонованих критеріїв
	Уміння зупинити пошук

СТРАТЕГІЯ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНИХ ЗАДАЧ

Назва навички	Змістовне наповнення
Створення	Уміння формулювати поради щодо розв'язання конкретної проблеми чи завдання на основі отриманих даних, зокрема суперечливих
	Уміння робити висновки щодо спрямованості наявних відомостей на розв'язування конкретного завдання
	Уміння обґрунтувати свої висновки
	Структурування створеного повідомлення з метою зробити висновки переконливішими
Повідомлення (передавання)	Уміння адаптувати повідомлення для конкретної аудиторії (шляхом вибору відповідних засобів, мови та зорового ряду)
	Уміння коректно цитувати джерела (доречно та з дотриманням авторських прав)
	Забезпечення конфіденційності повідомлення
	Уміння толерантно ставитись до культури, раси, етнічної приналежності чи статі. Знання правил спілкування, зокрема в мережі

Практичне завдання 3. Складання компетентнісної задачі на задану ситуацію